

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

ZDRUŽENJE
ZGODOVINSKIH
MEST SLOVENIJE

Pro- zno- van- ja

Praznovanja

— 25 let —

Dnevi evropske kulturne dediščine

25. 9. ~ 3. 10. 2015

Teden kulturne dediščine

www.zvkds.si/dekd

PROGRAM ODPRTJA

25. SEPTEMBER 2015

**Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, častni pokrovitelj praznovanj
ob 25-letnici Dnevov evropske kulturne dediščine v Sloveniji**

Idrija

Kranj

Koper

Novo mesto

Kostanjevica na Krki

Piran

PRAZNOVANJA IN 25 LET DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE V SLOVENIJI

Letošnji jubilej Dnevov evropske kulturne dediščine je kar sam od sebe narekoval naslov letošnje teme Praznovanja. V mislih imamo tako osebna in družinska praznovanja, leto posvetnih in cerkvenih praznikov kot tudi delovna praznovanja. Tema pa je tako univerzalna, da se lahko navezuje prav na vse zvrsti kulturne in naravne dediščine. Spoznavanje praznovanj različnih etničnih okolij lahko pripomore tudi k boljšemu medsebojnemu razumevanju. Letos pa se z nekaterimi dogodki pridružujemo tudi skupni evropski temi tridesetih držav, industrijski dediščini.

Ob četrto stoletja neprekinjene dejavnosti Dnevov evropske kulturne dediščine v Sloveniji pa je tudi čas, da se ozremo na naše začetke in na prehojeno pot.

Države, ki so se vključile v projekt z enakim ciljem dediščino približati ljudem, so bile soočene z različnimi danostmi. V nekaterih državah so Dnevi takoj uspeli, v Sloveniji v začetnih letih odziv javnosti in medijev ni bil tak, kot bi si ga želeli. Lahko rečemo, da so Dnevi v letu 1998 prestopili prag anonimnosti: prireditve, ki so ilustrirale življenje v srednjeveških mestih, so privabile 10.000 obiskovalcev.

Na začetku so Dneve sooblikovale institucije, katerih osnovni dejavnosti sta varovanje in promocija kulturne dediščine. Ob prepričanju, da dediščino najbolje varujemo ljudje sami, pa smo začeli širiti mrežo sodelujočih v kroge nevladnih organizacij, društev. To nam je še posebej uspelo v letu 2005, ko smo s temo Dnevov želeli najširši javnosti približati pojem nesnovna kulturna dediščina. Ob prireditvah, ki so jih v veliki meri sooblikovala društva, smo izdali tudi publikacijo Nesnovna kulturna dediščina, in to so bili prvi koraki k varovanju in popularizaciji te dediščine pri nas.

V razvoju Dnevov sta sledili še dve prelomnici. Z uveljavitvijo letos tretjega nacionalnega projekta Tedna kulturne dediščine nam je skupaj s partnerji uspelo pritegniti k sodelovanju večje število vzgojno-izobraževalnih zavodov. Druga pomembna novost je bila uvedba regionalnih srečanj, ki zelo pripomorejo k širjenju ideje o pomenu kulturne dediščine in ki danes vsem sodelujočim pomenijo možnost povezovanja, izmenjave dobrih praks in vir navdiha.

Naj omenim še nekaj dosežkov: lani je v programu sodelovala ena zamejska šola, letos jih sodeluje kar šest. Kot izreden pojav Dnevov je treba omeniti tudi organizacijo in izvedbo otvoritvenih dogodkov, ki v kraju, kjer potekajo, navadno pustijo izjemno pozitivno izkušnjo povezanosti, izkušnjo, da naša posamična prizadevanja dobijo mnogo večji pomen ob skupnih akcijah (Idrija, Krško, Laško, Piran, Slovenska Bistrica, Škofja Loka ...).

Z gotovostjo lahko trdimo, da so Dnevi evropske kulturne dediščine pri nas prerasli v gibanje. To se brez množice sodelujočih v vseh teh letih zagotovo ne bi zgodilo. Za to se jim prav posebej zahvaljujem.

Ob letošnjem praznovanju se za častno pokroviteljstvo zahvaljujem tudi predsedniku Republike Slovenije Borutu Pahorju.

Jernej Hudolin, generalni direktor
Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Ptuj

Škofja Loka

Radovljica

Tržič

Slovenske Konjice

Žužemberk

ODPRTJE DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

25. september ob 12.00:

Idrija, Koper, Kostanjevica na Krki, Kranj, Novo mesto, Piran, Ptuj, Radovljica, Slovenske Konjice, Škofja Loka, Tržič, Žužemberk

25. september ob 18.00:

Žička kartuzija: osrednja slovesnost

»Vdihniti življenje vsej naši dediščini« je bilo geslo, ki ga je francosko ministrstvo za kulturo leta 1984 sprejelo za prve Dneve odprtih vrat zgodovinskih spomenikov, prireditev, ki je v naslednjih letih po vsej Evropi prerasla v gibanje, imenovano Dnevi evropske kulturne dediščine.

Vdihniti življenje kulturnim spomenikom, stavbam, graščinam, gradovom, dvorcem, preprostim ali pa prav razkošnim hišam in palačam ter starim mestnim jedrom, ali bolje, oživiti jih je cilj vseh mest, povezanih v Združenje zgodovinskih mest Slovenije. Vsako mesto si v svojem lokalnem okolju ter s skupnimi aktivnostmi in projekti na nacionalni ravni prizadeva za spoznavanje, ohranjanje in varovanje kulturne dediščine. Lastnike pa želi spodbuditi k prenovi in obnovi kulturne dediščine ter k spoznanju, da so kulturni spomeniki lahko tudi poslovna in razvojna priložnost.

Dnevi evropske kulturne dediščine so zato dragocena priložnost za prenos tega sporočila prav vsem, ki v teh dneh obiščejo katerega od objektov kulturne dediščine ali se v njem le s kom naključno srečajo. Obiskovalcem, lastnikom, uporabnikom in ljubiteljem kulturne dediščine, otrokom in dijakom, staršem in stari staršem, mlajšim ali starejšim, vsem prenašamo sporočilo, da je kulturna dediščina skupno bogastvo vseh nas, in željo, da s takim bogastvom obogatimo tudi življenje našim potomcem.

Dnevi so tako vsako leto praznik vseh, ki nam je kulturna dediščina del našega poklicnega ali ljubiteljskega dela in življenja.

V programu odprta so se povezale vzgojno-izobraževalne ustanove, kulturni zavodi, društva in posamezniki. Muzeji bodo na široko odprli svoja vrata, številni otroci iz vrtcev, učenci osnovnih in dijaki srednjih šol bodo skupaj s poštvrtovalnimi mentorji prikazali z glasbo, plesom, igro, fotografijo in risbo dogodke in šege, ki so povezani s praznovanji nekoč in danes, ter bodo tako spletli otvoritveno ogrlico, ki se bo 25. septembra 2015 točno opoldne zalesketala na trgih in ulicah v starih mestnih jedrih Idrije, Kopra, Kranja, Kostanjevice na Krki, Novega mesta, Pirana, Ptuja, Radovljice, Slovenskih Konjic, Škofje Loke, Tržiča in Žužemberka.

Prireditveni krog dneva bomo zaključili v Žički kartuziji, kjer bomo v družbi mag. Julijane Bizjak Mlakar, ministrice za kulturo, Jerneja Hudolina, direktorja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, gostitelja Mirana Gorinška, župana Občine Slovenske Konjice, ter županov in drugih predstavnikov vseh občin članic Združenja zgodovinskih mest Slovenije slovesno odprli Dneve evropske kulturne dediščine 2015.

Mateja Hafner Dolenc, generalna sekretarka
Združenja zgodovinskih mest Slovenije

Idrija, 25. september

Mestni trg 10.00-12.30

MOJ, TVOJ, VAŠ PRAZNIK

Najljubši praznik je tisti, ki ga težko pričakujemo, tisti, do katerega odštevamo noči, da nastopi. Na otvoritveni slovesnosti letošnjih DEKD bomo s fotografijo, besedo, glasbo in plesom spoznali, katera so naša najljubša praznovanja in zakaj. Prav gotovo zaradi lepih spominov na ljudi, ki praznujejo z nami, na praznične jedi, ki zadušijo, in na presenečenja, ki nas razveselijo. V Idriji bomo praznovali vsi, od prvega do zadnjega. Naj bo to še eno tistih lepih praznovanj.

Občina Idrija, kulturne in izobraževalne ustanove, društva in posamezniki
lenka.groselj@idrija.si, www.idrija.si

24. september, 17.00, Mestni muzej Idrija, Prelovčeva ulica 9: Izzivi varovanja in obnove tehniške dediščine na primerih dobrih praks v Sloveniji

24. september–1. november, 19.00, Mestni muzej Idrija, Razstavišče Nikolaja Pirnata, Prelovčeva ulica 9: Zgodovinski razvoj topilnice Rudnika živega srebra Idrija, dokumentarna razstava

25. september–3. oktober, vse enote Vrtca Idrija: teden dejavnosti (Jedi, značilne za praznike v koledarskem letu na Idrijskem, Letne in koledarske šege in navade na Idrijskem, Zvolno pri delu in zabavi, Kuhinja nekoč in danes, Delavne šege in navade v Spodnji Idriji in njeni okolici)

25.–30. september, Mestni trg: Prazniki v idrijskih čipkah, razstava v izložbi

26. september, 9.00–17.00, Mestni trg: Prikaz klekjanja na ulici

26. september, 10.00–14.00, zbor pri kmetiji Vrh, Zavrtec 24: Pohod po Zavrztu in ogled kmetije Vrh

26. september–3. oktober, 18.00, več lokacij: Podoknica v izvedbi mladinskega pevskega zbora Mladi upi

27. september, 9.00–16.00, zbor pred ribogojnico v Srednji Kanomlji: Praznična tematska pot

28. september–2. oktober, 8.00–12.00, Osnovna šola Črni Vrh, Črni Vrh nad Idrijo 95: Simboli sreče in praznovanja

28. september, 8.00–12.00, Osnovna šola Idrija, Podružnična šola Godovič, Godovič 35 b: Pohod svobode

28. september–1. oktober, 9.00–13.00, Domačija Šturmajce, Gorenja Kanomlja 43: Praznična peka kruha

28. september, 18.00, Antonijev rov, Kosoželova ulica 3: Srečanje s Hacquetom - Ob 200-letnici smrti

29. september, 17.00, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija, Ulica sv. Barbare 4–5: Pravljična ura

29. september, 18.00, Osnovna šola Idrija, Lapajnetova ulica 50: Topilnica Rudnika živega srebra, Idrija po drugi svetovni vojni, muzejski večer

30. september, 18.00, stavba Frančiškovega jaška, Bazoviška ulica 2: Konec neke zgodbe?, projekcija dokumentarnega filma

2. in 3. oktober, 8.00–12.00, Osnovna šola Spodnja Idrija, Šolska ulica 9, Spodnja Idrija: Vse najboljše in dober tek

2. oktober, 8.00–20.00, Osnovna šola Idrija, Podružnična šola Godovič, Godovič 35 b in Gasilski dom Godovič: Šege in navade domačega kraja, kulturni dan

2. oktober, 19.00, Filmsko gledališče Idrija, Trg sv. Ahaca 5: zGodba iz Idrije, projekcija filma

Koper, 25. september

Pokrajinski muzej Koper, Palača Belgramoni-Tacco, Kidričeva ulica 19 12.00

PRAZNUJMO SKUPAJ – ODKRIJMO PALAČO V NOVI PREOBLEKI! PREMIERNI OGLED OBNOVLJENE PALAČE

Prvič po večmesečni obnovi se bo beneška lepota – palača Belgramoni Tacco pokazala obiskovalcem v vsej svoji lepoti. Na ogledu palače – tokrat še brez muzejskih zbirk – se bomo ekskluzivno posvetili baročni palači, njenemu nastanku, spoznali bomo tipologijo prostorov in njihovo razporeditev v arhitekturnem organizmu. Prenova tako pomembnega arhitekturnega spomenika je upravičeno razlog za

praznovanje – praznujte torej z nami in se prijavite na ekskluzivni ogled!

Pokrajinski muzej Koper/Museo Regionale di Capodistria in Mestna občina Koper/Comune città di Capodistria
031 842 408,
brigitajenko@pokrajinski.muzej.koper.si,
www.pokrajinski.muzej.koper.si

Pretorska palača, Titov trg 3

PRAZNOVANJE – KOPER NEKOČ IN DANES

Med igro z otroki spoznavamo kulturno dediščino našega kraja. Sodelovali bodo otroci vseh starosti, prilagojeno svojim zmožnostim. Enota Ribica bo v Pretorski palači pripravila razstavo na temo Koper nekoč in danes, starejša skupina otrok v enoti Kekec pa bo obravnavala temo Igrače in igre nekoč.

Vrtec Koper
05 613 10 00, vrtec.koper@guest.arnes.si,
www.vrteckoper.si

25. september–3. oktober, 9.00–17.00, Pretorska palača, Titov trg 3: Praznovanje – Koper nekoč in danes

26. september, 9.00, Pokrajinski muzej Koper, Etnološka zbirka, Gramscijev trg 4 in 5: Zajtrk v muzeju

26. september, 10.00, Pokrajinski muzej Koper, Palača Belgramoni-Tacco, Kidričeva ulica 19: Praznujmo skupaj – odkrijmo palačo v novi preobleki!, ogled in delavnica za družine

28. september, 18.00, Palača Gravisi Buttorai Ulica Osvobodilne fronte 10, Sv. Nazarij in njegov praznik: spoznajmo kulturno dediščino, odprtje razstave

28. in 30. september, 9.00–18.00, Pokrajinski arhiv Koper, Kapodistriasov trg 1: Z Miško Mico v arhiv

Kostanjevica na Krki, 25. september

Osnovna šola Jožeta Gorjupa,
Gorjanska cesta 2
12.00

ROMANJE SKOZI ŽIVLJENJE

Romanje skozi življenje posameznika, družin, našega starodavnega mesta, vaških okolij in različnih društev zaznamujejo posebni dogodki, verski in tradicionalni prazniki, pomembne obletnice in s tem povezani šege ter lokalna romanja.

V tednu prireditev pod skupnim naslovom Romanja skozi življenje bi radi opozorili na naše posebnosti, ki so še žive, in jih prenesli na mlajše, da bi tako ohranili nekaj drobcev naše kulturne dediščine in identitete.

Učenci bodo raziskovali s tem povezane šege, recepte prazničnih jedi, ohranjena praznična oblačila in vezenine ter predstavili ljudske pesmi, ki jih zbirajo in prepevajo Pevke pod Gorjanci in vaške skupine.

Osnovna šola Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki in Občina Kostanjevica na Krki
melita.skusek@guest.arnes.si

27. september, 15.00, dvorišče Lamutovega likovnega salona: Pa zapojmo eno praznično

Kranj, 25. september

Glavni trg
12.00–14.30

ŽIVLJENJE JE PRAZNIK IN DELOVNI DAN

V zgodovinskem mestu Kranj bomo na zadnji delovni dan v tednu praznovali ob odprtju Dnevov evropske kulturne dediščine. Povezali bomo vrednoto dela s praznovanjem. Dogodek bo potekal na prostem, na velikem odru. Praznovanje bo tudi sejemsko obarvano – sodelujoče organizacije bodo predstavile vse od kranjske obrti do industrije, Prešernovo življenjsko pot, značilne makedonske praznične jedi ter skriti zaklad.

Program:

Glasbeni nastop učencev Glasbene šole Kranj: učenci bodo odpeli in odigrali šopek slovenskih pesmi, kot so Sijaj sijaj sončece, Ne ouri, ne sejaj, Naša četica koraka ... Dijaki Srednje ekonomske, storitvene in gradbene šole Kranj bodo predstavili različne načine priprave preprostih slavnostnih prišesk.

Dijaki in pevci Gimnazije Kranj bodo pripovedovali zgodbe starih predmetov, ki so povezani s prazniki.

Učenci Osnovne šole Simona Jenka bodo z otroško igro in plesom prikazali šega godovanje.

Dijaki Gimnazije Franceta Prešerna bodo obiskovalce s pripovedovanjem zgodbe popeljali po poti ob Zlati reki, ki na edinstven način povezuje naravno in kulturno dediščino Kranja. Pot bodo popestrili z

2. oktober, 17.00, Osnovna šola Jožeta Gorjupa Gorjanska cesta 2: Romanje skozi življenje, odprtje razstave

dogodki, kot so iskanje skritega zaklada, petje in praznovanje ... Makedonsko kulturno društvo Sv. Ciril in Metod bo predstavilo makedonski praznik pročka oz. odpuščenje: nastopili bosta otroška in veteranska folklorna skupina. Učenci Osnovne šole Jakoba Aljaža bodo nastopili pod skupnim naslovom Aljažek praznuje, ki zajema pevski nastop, dramsko uprizoritev Aljažek ter folklorna nastopa Praznujemo in Požugana. Ljudska univerza Kranj bo predstavila družabno življenje kranjskih meščanov med letoma 1840 in 1940.

Mestna občina Kranj, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj, Zavod za turizem Kranj, Zveza kulturnih društev Kranj, Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj, Glasbena šola Kranj, Makedonsko kulturno društvo Sv. Ciril in Metod – Kranj, Gimnazija Franceta Prešerna, Mestna knjižnica Kranj, Gorenjski muzej Kranj, Osnovna šola Simon Jenko, Osnovna šola Jakob Aljaž, Ljudska univerza Kranj, Gimnazija Kranj, Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola Kranj
04 238 04 54,
ernesta.koprivc@tourism-kranj.si

**Glavni trg
10.00–14.30**

Na stojnicah bodo svoje dejavnosti predstavili Zavod za turizem Kranj, Zavod za varstvo kulturne dediščine, Gorenjski muzej ter Mestna knjižnica Kranj. Vzporedno bo potekal sejem s prazničnimi dobrotami.

PREŠERNO O PREŠERNU, VODENI OGLED

Predstavili bomo Prešernovo življenjsko pot in zainteresirane popeljali po predelih Kranja, kjer se je Prešeren največkrat zadrževal in kjer so postavljena njegova obeležja. Obudili bomo spomin na našega največjega pesnika, na njegovo življenje in delo.

Gimnazija Franceta Prešerna
Vesnajenko3@gmail.com

SEJEM PRAZNIČNIH DOBROT

Sejem kot oblika občasnega kupčevanja predstavlja poglobljeno dediščino trgovanja nekdanjih dni, saj oblike sejmarstva segajo daleč v zgodovino. Svojevrstna sestavina sejmov so bile sejemske stojnice oziroma štanti; na takih stojnicah vam bodo ponujali praznične dobrote: od medenih izdelkov in suhega sadja do domačih žganic.

Zavod za turizem Kranj

**Gorenjski muzej – Mestna hiša, Glavni trg 4
8.30–20.00**

NA ROJSTNEM DNEVU, POSTAVLJAMO MUZEJSKO RAZSTAVO

Razstava pripoveduje o praznovanju otroških rojstnih dni treh generacij, zato vas bo na sprehodu po njej prevzelo praznično vzdušje. Ob razstavljenih fotografijah, voščilnicah, darilih, opisih različnih šeg in iger boste obudili spomine na vesele trenutke.

Pri oblikovanju koncepta in pri postavitvi razstave bodo sodelovali vsi strokovni delavci muzeja: učencem in učiteljem bodo svetovali pri terenskem delu, zbiranju in vrednotenju fotografskega gradiva ter sestavljanju etnoloških vprašalnikov. Na ta način bodo učencem in učiteljem približali muzejsko delo in jim pomagali pri pridobivanju praktičnih izkušenj. Razstava bo na ogled do 3. oktobra.

Gorenjski muzej
magda.zore@gorenjski-muzej.si,
www.gorenjski-muzej.si
Osnovna šola Simona Jenka Kranj
04 255 96 70, natasa.sefer@gmail.com

26. september, 19.00–22.00, Makedonsko kulturno društvo Sv. Ciril in Metod – Kranj, Savska cesta 34: Pročka

16. september–17. oktober, 17.00, Mestna knjižnica Kranj, Gregorčičeva ulica 1: Praznični spomini na 20. stoletje, odprtje razstave

30. september, 19.00, Mestna knjižnica Kranj, Gregorčičeva ulica 1: Zbiranje spominov, odprtje razstave

28. september–2. oktober, 17.00, Osnovna šola Jakoba Aljaža, Ulica Tončka Dežmana 1: 35. obletnica Osnovne šole Jakoba Aljaža, Jakob Aljaž in kulturna dediščina

25. september–3. oktober, 18.00, Dekanija Kranj, Tavčarjeva ulica 43: Praznovanja v krščanski cerkvi

29. in 30. september, 8.20–13.45, Osnovna šola Orehek Kranj, Zasavska cesta 53 a: Praznovanja, kulturni dan

1. oktober, 9.00–11.00, Osnovna šola Orehek Kranj, Vrtec Orehek, Zasavska cesta 53 a: Praznovanje ob spravilu pridelka – ličkanje koruze

1. oktober, 19.00, Gorenjski muzej, Tomšičeva ulica 42: Gospodje in tovariši – kapitalistični in socialistični razcvet Kranja 1920–1980, predstavitev kataloga

1. oktober, 10.00, Gorenjski muzej – Mestna hiša, Glavni trg 4: Vse najboljše!, pogovor z babico in prababico

Novo mesto, 25. september

Glavni trg

V primeru dežja bo prireditev ob praznovanju 85-letnice predšolske vzgoje v Športni dvorani Marof, večer nakupov pa odpade.

12.00

PRAZNOVANJE 650. OBLETNICE USTANOVITVE NOVEGA MESTA IN 85. OBLETNICE UVEDBE PREDŠOLSKE VZGOJE

Življenje vrtca bomo predstavili s plesom in glasbo iz obdobja od leta 1930 do današnjih dni ter razstavo otroških izdelkov, starih fotografij in starih igrac na različnih lokacijah v ožjem centru Novega mesta. Potekala bo tudi likovna delavnica za najmlajše. V programu bo s plesom, petjem in igro sodelovalo več kot 500 vrtčevskih otrok.

V popoldanskem in večernem času bomo zaznamovali 110-letnico rotovža s postavitvijo starega rotovškega urnega mehanizma in otvoritvijo kamnitih klopi pred rotovžem, narejenih iz dolenskega krednega kamna z motivi situlske umetnosti. V programu bodo sodelovali učenci osnovnih šol.

V Galeriji Simulaker bo odprta arhivska razstava ob 85. obletnici uvedbe predšolske vzgoje.

Na različnih lokacijah bodo predvajani dokumentarni filmi novomeškega filmskega režiserja Filipa Robarja Dorina (filmi o skladateljih Marjanu Kozini in Pavlu Mihelčiču, pisatelju Janezu Trdini, zgodovinarju Janku Jarcu ter o novomeški pomladi). Večer bomo zaključili z nočjo nakupov in spremljajočim glasbenim programom z namenom oživljanja starega mestnega jedra ter delujočih trgovin in obrtnikov v mestnem jedru.

Mestna občina Novo mesto, Vrtec Pedenjped Novo mesto, Vrtec Ciciban Novo mesto, Dolenjski muzej Novo mesto, Založba Goga, Lokalpatriot – mladinski klub, obrtniki, gostinci in trgovci v mestnem jedru, Knjižnica Mirana Jarca, KC Janeza Trdine, Plesni studio Novo mesto, Regijski NVO, ZVKDS, Območna enota Novo mesto, Krajevna skupnost Drska, Osnovna šola Drska
sandra.borsic@novomesto.si

30. september, 10.00, Osnovna šola Center, Seidlova cesta 7: Praznovanja – jurjevanje

1. oktober, 17.00, Osnovna šola Šmihel, Šmihel 2: Skozi letne čase obujamo dolensko sežo, prireditev

Piran, 25. september

Tartinijev trg

12.00

VSAK KRAJ IMA SVOJ OBIČAJ

Vsak kotiček Pirana, Portoroža in zaledja priča o tem, kako bogato je naše kulturno življenje. Ob sprehodu po Piranu se lahko kulture dotikamo, jo poslušamo skozi okna glasbene šole, opazujemo v gledališču, galerijah ali na prostem, predvsem pa jo začutimo v ljudeh, ki jo ustvarjajo, negujejo in predajajo naprej.

Kultura nas spremlja na vsakem koraku, ob vsakem prazniku, plesu in petju. Kako praznujejo prebivalci v posameznih slovenskih regijah, nam bodo ob odprtju Dnevov evropske kulturne dediščine pokazali otroci.

Od 10. do 12. ure bodo na Tartinijevem trgu postavljene stojnice, na katerih bodo učenci prikazali, kako praznujejo v različnih delih Slovenije. Osrednja prireditev se bo začela ob 12. uri, dogodek pa bodo otroci zaključili z rašplo.

24. september, 19.00, Mestna knjižnica Piran, Župančičeva ulica 4: Praznik sv. Jurija v Piranu, zapisi in legende

26. september, 15.00–20.00, Tartinijeva hiša, Kajuhova ulica 12: Solinarska družina in sv. Martin

26. september, 10.00–13.00, Tartinijev trg: Na sv. Kozme in Damijana god pridi v Piran na poroko od anbot

3. oktober, 10.00–13.00, Restavratska delavnica Marmorinka, Ulica Ivana Roba 64: Vse najboljše, Novo mesto!

15. oktober, 9.00, Grm Novo mesto-center biotehnike in turizma, Sevno 13: Grm praznuje (130 let pomladi na Grmu), dan odprtih vrat

Otroci Vrtca Mornarček in Vrtca Morje Lucija, učenke in učenci druge triade osnovnih šol Lucija, Sečovlje, Cirila Kosmača Piran, Vincenzo e Diego de Castro Pirano, varovanci Centra za korekcijo sluha in govora Portorož, dijaki GEPŠ Piran, dijaki Gimnazije Antonio Sema Piran, ZKD Piran in Mladinski EPI center Piran, Občina Piran
nina.trampus@piran.si

1.–15. oktober, 17.00, Tartinijeva hiša, Kajuhova ulica 12: Poroka nekoč

1. oktober, 17.00–19.00, Palača Gabrielli, Cankarjevo nabrežje 3: Rog; prva slovenska čezoceanska ladja in njen poveljnik Baldomir Podgornik, razstava in vodstvo po razstavi z ogledom filma Galeb iz piranskega gnezda

25. september, 10.00–13.00, Portorož, Skladišče soli Monfort, zbirka Pomorskega muzeja: Tomos; zunajkrmni motorji, ki so osvojili svet, vodstvo po razstavi

Mestni trg 1, pred Mestno hišo 12.00-17.00

ŠEGE IN NAVADE NA PTUJU IN V SPODNJEM PODRAVJU NEKOČ IN DANES

Obiskovalce bomo popeljali skozi bogato zgodovino šeg in navad na Ptujskem in širše v Spodnjem Podravju, ki so se v veliki meri ohranile vse do danes, še zlasti ob pustovanju, jurjevanju, martinovanju ter ob številnih drugih šegah in praznovanji. Na prostem se bodo zvrstile delavnice in prikazi starih obrti (izdelovanje krep rož, kurentove maske ...), povezani s pustovanjem in drugimi šegami in navadami na Ptujskem in širše v Spodnjem Podravju vse do rimskih časov (izdelava kovancev, oljenk ...). Na stojnicah bodo predstavljene značilne praznične jedi ob pustovanju, jurjevanju in martinovanju, pa tudi hrana, ki so jo na našem območju pripravljali že Rimljani. Dogajanje na Mestnem trgu bo popestril zanimiv kulturni program z glasbenimi, plesnimi in dramskimi točkami ter s posebno predstavo Vrtca Ptuj z naslovom Slastne šege moje domovine.

Mestna občina Ptuj, Turistično društvo Ptuj, RDO Ptuj-Ormož, DCKP, Društvo Poetovio LXIX, ptjske osnovne šole, Vrtec Ptuj, srednje šole, kulturna in etnografska društva iz Sp. Podravja
klavdija.petek@ptuj.si

12.00-13.00

SLASTNE ŠEGE MOJE DOMOVINE

Predstava je zasnovana kot glasbeno-plesnogibalni prikaz tradicionalnih kulinaričnih posebnosti posameznih pokrajin Slovenije v povezavi s šegami, ljudskim izročilom in praznovanji. Povezovalno nit med posameznimi pokrajinami predstavljata krajinski čebeli, ki s tekstom in gibanjem predstavo povežeta v celoto, s sporočilno vrednostjo projekta o raznolikem bogastvu Slovenije. V predstavi sodelujejo vse enote Vrtca Ptuj, ki jih z gibi, plesom, kostumi, glasbo in igro združujejo otroci.

Vrtec Ptuj

bozena.bratuz@guest.arnes.si

Mestna občina Ptuj

klavdija.petek@ptuj.si

Društvo Poetovio LXIX, Kremljeva 4

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
in 16.00

IZDELAVA RIMSKE OLJENKE, DELAVNICA

Izdelovali bomo rimske oljenke iz gline, ki so bile stotletja glavno svetilo v celotnem imperiju. Na delavnicah bo lahko sodelovalo do 15 oseb naenkrat. Udeleženci bodo ob mentorstvu na tradicionalen način izdelali rimsko oljenko, označili izdelek ter ga nato posušili in žgali v peči za glino. Oljenka je last udeleženca in ima uporabno vrednost.

Društvo Poetovio LXIX, Zavod Moje mesto, Ptuj
andrej.klasinc@rimskeigre.si

26. in 27. september, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 in 16.00, Društvo Poetovio LXIX, Kremljeva 4: Izdelava rimske oljenke, delavnica

28. september-2. oktober, 9.30-14.00, Gimnazija Ptuj, Volkmerjeva cesta 15: Gimnazijski maturant nekoč in danes, razstava

29., 30. september, 8.20-12.45, Osnovna šola Olge Meglič, Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, Ptujška vinska klet: Glasba ob praznikih, Iz zemlje gre v trsek

29. september, 8.20-12.45, Čušekovova domačija, Dornava: Lükarski praznik na Čušekovi Domačiji

2. oktober, 11.00, Osnovna šola Olge Meglič, Prešernova ulica 31: Po praznikih diši, zaključna prireditev

28. september, 11.00, Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, Muzejski trg 1: Odkrijmo pravo podobo, predavanje

1. oktober, 17.00, Osnovna šola Breg, Rogaska cesta 6: Godovanje

1. oktober, 17.00, Osnovna šola Mladika Ptuj, Žnidaričevo nabrežje 1: Praznovanja na Ptujju z okolico (od prosinca do grudna)

2. oktober, 8.15-12.40, Osnovna šola Ljudski vrt Ptuj, Župančičeva ulica 10: Kulturna dediščina v rokah mladih, kulturni dan

2. oktober, 9.00, zbor pri tabli Učna pot v Šturmovcih, ob glavni cesti, ki poteka od jezua v Markovcih proti naselju Spodnji Šturmovci: Naravna in kulturna dediščina, z roko v roki, na sprehodu po Šturmovski loki

Radovljica, 25. september

Linhartov trg 1
10.00-12.00

VČASIH JE LUŠTNO B'LO

Na otvoritvenem dogodku se bodo s pesmimi, plesi in dramskimi točkami, povezanimi s praznovanji, predstave vzgojno-izobraževalne in kulturne ustanove ter društva iz naše občine. Na stojnicah si bo moč ogledati literaturo o praznovanjih in prikaz postopka od zrnja do kruha. Svoje spretnosti bodo obiskovalci lahko preizkusili na delavnicah izdelovanja darilnih izdelkov iz gline, voščilnic z vezenjem in sveč iz čebeljega voska, saj so darila, voščilnice in sveče pogost spremljevalec prazničnih dogodkov. Obiskovalci se bodo lahko tudi posladkali z dobrotami, ki so jih gospodinjice navadno pripravljale ob prazničnih dneh. V Radovljiški graščini pa bo na ogled razstava otroških del na temo praznovanj.

Muzeji radovljiške občine, Občina Radovljica, Center za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica – VDC, Waldorfski vrtec in šola OE Gorenjska, Vzgojnovarstveni zavod Radovljica, Turizem Radovljica, Srednja gostinska in turistična šola Radovljica, Osnovna šola Staneta Žagarja Lipnica, Osnovna šola F. S. Finžgarja Lesce, Osnovna šola A. T. Linharta Radovljica, Osnovna šola Antona Janše Radovljica, Ljudska univerza Radovljica, Kulturno prosvetno športno in humanitarno društvo Vuk Karadžić Radovljica, Kulturno prosvetno društvo Lesce, Kulturno društvo Podnart, Kulturno društvo Mošnje,

Knjižnica A. T. Linharta Radovljica, Glasbeno šolo Radovljica, Ekonomska gimnazija in srednja šola Radovljica, Plesno društvo BPS Radovljica
mro@siol.net, www.muzeji-radovljica.si

1. oktober, 18.00-20.00, Kranjska cesta 4:
Pesmi in plesi v Waldorfskem vrtcu in šoli

Slovenske Konjice, 25. september

Mestni trg in Stari trg

v primeru dežja Dom kulture Slovenske Konjice, Mestni trg 4

12.00

PRAZNUJEMO Z VAMI

Na osrednji prireditvi na Mestnem trgu bodo učenci konjiških šol in vrtcev prikazali splet pesmi, plesov in dramatizacij na temo praznovanj.

Med 10. in 14. uro bomo pripravili razstave na stojnicah in delavnice na temo praznovanj visokih obletnic naših krajev (850 let prihoda kartuzijanov v Žičko kartuzijo, 870 let Slovenskih Konjic, 65 let Glasbene šole Slovenske Konjice, 142 let gasilstva v Dravinjski dolini ...), različnih šeg (jurjevanje, martinovanje, naznanitev trgovce ...) in pomembnih življenjskih prelomnic.

Osnovna šola Pod goro, Osnovna šola Ob Dravinji, Vrtec Slovenske Konjice, Glasbena šola Slovenske Konjice, Zasebni vrtec Mali grof, Prostovoljno gasilsko društvo Slovenske Konjice, Društvo prijateljev mladine

Mestni trg
10.00-12.00

VSAK MESEC JE DARITEV

Otroci bodo s plesom in dramatizacijo prikazali del ljudskega izročila, povezanega s pregovori o mesecih.

Zasebni vrtec Mali grof
info@vrtcemaligrof.si

Osnovna šola Pod goro in Podružnična osnovna šola Špitalič
8.00-12.00

PRAZNOVANJA

Na Osnovni šoli Pod goro in Podružnični osnovni šoli Špitalič bo potekal dan dejavno-

Slovenske Konjice, Društvo likovnikov in fotografov Slovenske Konjice, Splošna knjižnica Slovenske Konjice, Center za kulturne prireditve Slovenske Konjice, Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica
jerneja.risticlavart@knjiznicakonjice.si

sti, na katerem bodo nastajali različni izdelki na temo praznovanj. Na koncu dne bodo pripravili razstavo.

Osnovna šola Pod goro Slovenske Konjice
os.pod-goro@guest.arnes.si

Osnovna šola Ob Dravinji, Ulica Dušana Jerba 1
9.00

ŠOLA PRAZNUJE

V posameznih oddelkih bodo potekale delavnice z različno tematiko, katerih rdeča nit bodo praznovanja. Organizaciji delavnic bomo namenili tehniški dan in na šolo povabili zunanje izvajalce.

V avli šole bosta razstava likovnih del in razstava ob 100. obletnici prve svetovne vojne. Pripravili bomo fotografski natečaj na temo narava praznuje. Zaključek bo v šolski avli s kratko prireditvijo.

Osnovna šola Ob Dravinji,
nevenka.brdnik@obdravinji.si

Vrtec Slovenske Konjice
9.00–11.00
Enota Slomškova

CICIBANOVA JESEN V KOLESU ČASA

Otroci bodo predstavili postopek izdelovanja košaric in strašil. Samostojno bodo prepletali različne materiale in jih povezali v celoto: košarico ali strašilo. S pomočjo strokovnih delavcev in staršev bodo pripravili razstavo najrazličnejših ročno izdelanih košaric, ki so jih našli doma ... V vrtcu so v sodelovanju vseh pripravili plakat praznovanj Cicibanovih jeseni z različno tematiko in najrazličnejšimi dejavnostmi.

Enota Tatenbach

S KONJEM NA JURJEVANJE

V vrtcu spoznavamo konjiško legendo. Vsebinske legende bodo otroci uporabili v igri z lutkami, ki so jih izdelali iz kartona ali blaga. Izdelovali bodo tudi pokrivala za viteze in Marjetice,

plesali v srednjeveških kostumih in prepevali pesmi. Vitezi in Marjetice bodo ob reševanju nalog po markirani poti prehodili pot do starega gradu in jo popestrili s skupnim rajanjem. Priklicali bodo konjiškega zmaja, in ta jih bo vsako leto znova napotil k iskanju zmajevskega zaklada. V delavnici bodo otroci izdelovali konja iz kartona.

Enota Prevrta

PAZNIČNA VREČKA

Ob najrazličnejših praznovanjih se obdarujemo, darila pa mikavno »skrijemo« v čarobno vrečko. Da bi bila ta estetsko pripravljena in okrašena, bodo otroci na delavnici ustvarili in okrasili »svojo« praznično vrečko.

Enota Tepanec

KLOBUČEK ZA PRAZNOVANJE

Tradicija praznovanja je v slovenskem prostoru močna. Tako jo vnašamo tudi v kulturo bivanja v vrtcu. V delavnici Klobučki za praznovanja bodo otroci in strokovne delavke izdelovali klobučke in s tem v vzgoji otrok utrjevali pomen druženja in socialnega učenja.

Enota Žiče, Enota Zbelovo, Enota Jernej, Enota Špitalič

MOJE IME V SREDNJEVEŠKI PISAVI

Že v predšolskem obdobju se otroci spoznavajo z različnimi zapisi oz. se vključujejo v prve korake predpismenjanja. Vse šolsko leto so spoznavali, kako so pisali nekoč in kako pišemo danes. Ugotavljali so, kako se zapiše njihovo ime, in marsikateri posameznik se ga je naučil zapisati. Svoje znanje in izkušnje bodo otroci delili na delavnici.

Vrtec Slovenske Konjice
info@vrtec-konjice.si

Zasebni vrtec Mali grof, Grajska ulica 8a
9.00–11.00

JURJEVANJE

Na razstavi, ki bo organizirana v telovadnici našega vrtca, bomo predstavili jurjevanje. Pri

tem bomo uporabili slikovni material, kostume ter izdelke otrok.

Zasebni vrtec Mali grof,
info@vrtec.maligrof.si

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova 2 a
11.00

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE NA GIMNAZIJI SLOVENSKE KONJICE IN PROJEKTI TEDEN, ODPRTJE RAZSTAVE

Na razstavi bodo predstavljeni rezultati dela dijakov Gimnazije Slovenske Konjice, nastali v delavnicah v sklopu DEKD 2015 in projektnega tedna na šoli (21.-25.9. 2015). Odprtje razstave bo spremljal kulturni program dijakov Gimnazije Slovenske Konjice v sodelovanju z notranjimi in zunanji mentorji.

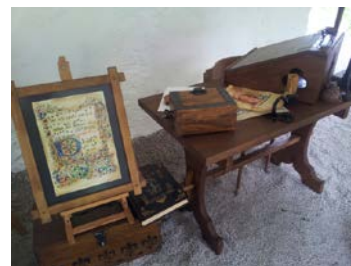
Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si

Glasbena šola Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 1a
16.00

NASTOP KOMORNIH SKUPIN IN SOLISTOV

Glasbena šola Slovenske Konjice v koledarskem letu praznuje 65. obletnico svojega delovanja. Vsi nastopi v tem letu so namenjeni počastitvi tega visokega jubileja. Nastopili bodo učenci različnih komornih sestavov in solistov.

Glasbena šola Slovenske Konjice
gs.slovenske-konjice@guest.arnes.si,
www.gsslovenskekonjice.si

Špitalič pri Slovenskih Konjicah, 25. september

Žička kartuzija
9.00–12.00

KULTURNI DAN

Učenci tretje triade bodo v Žički kartuziji izvedli kulturni dan – znanje in vedenje bodo medpredmetno povezali (oblikovanje inicialk, iluminiranje, izdelovanje makete meniške celice, spoznavanje Žičkih rokopisov, pripravljane kartuzijanske malice, zeliščnih namazov, spoznavanje delovnega dne kartuzijanov ...).

Žička kartuzija in Osnovna šola Špitalič
16.00

NOČ BRANJA NA TEMO PRAZNOVANJE

Učenci bodo v šoli ustvarjali inicialke, si ogledali prireditev v Žički kartuziji, sodelovali na delavnicah in pripravili praznični pogrinjek iz zeliščnega vrta. Prespali bodo v šoli v Špitaliču.

Osnovna šola Pod goro Slovenske Konjice
os.pod-goro@guest.arnes.si

Žička kartuzija
16.00

11. FESTIVAL LEPOPISJA

Festival lepopisja je pred več kot desetletjem ob podpori lokalne skupnosti zasnovan domačin Stanko Kračin. Namen festivala je spodbuditi mlado generacijo in druge ciljne skupine k temu, da bodo z veseljem vzele v roke pisalo in samostojno napisale izdelek z osebno noto in sporočilno vrednostjo. Vsebinska lepopisov bo letos povezana s praznovanjem 850-letnice Žičke kartuzije, ki jo ta »tiha lepota« v dolini svetega Janeza praznuje v letu 2015. Ohranjanje lepopisnih veščin pri otrocih pomeni osebno rast in zavedanje o človeških vrednotah, ki bodo pomagale ohraniti naš planet in našo vrsto.

TIC Slovenske Konjice, Splošna knjižnica Slovenske Konjice, Društvo prijateljev mladine Slovenske Konjice, info@tickonjice.si

**Žička kartuzija, 25. september
18.00**

SLOVESNO ODPRTJE DNEVNOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE 2015

LEPOTA DOLINE

V naših krajih, še posebej v Žički kartuziji, imamo v teh dneh mnogo razlogov za praznovanje. Letos praznujemo 850. obletnico prihoda kartuzijanov v Žičko kartuzijo. Po dolgoletnih prizadevanjih pa je kartuzija letos postala tudi spomenik državnega pomena, na kar smo izjemno ponosni.

Žička kartuzija je kot simbol duhovne inteligence ob letošnjem jubileju izzvala tudi dijake Šolskega centra Slovenske Konjice - Zreče. Nedavno so uresničili obsežen projekt, s katerim so izpostavili ta izjemni spomenik kot stičišče zgodb preteklosti, sedanjosti in prihodnosti ter se osredotočili na človekove duhovne dimenzije bivanja. Za prireditev so pripravili glasbeno-poetični recital Lepota doline.

Dneve evropske kulturne dediščine in Teden kulturne dediščine 2015 bomo slovesno odprli v družbi mag. Julijane Bizjak Mlakar, ministrice za kulturo, Jerneja Hudolina, direktorja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Mirana Gorinška, župana Občine Slovenske Konjice, ter predstavnikov vseh občin članic Združenja zgodovinskih mest Slovenije.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Šolski center Slovenske Konjice - Zreče, Glasbena šola Slovenske Konjice, Center za kulturne prireditve Slovenske Konjice

jerneja.risticlevart@knjiznicakonjice.si

Loče, 25. september

Vrtec Slovenske Konjice, Enota Loče
9.00–11.00

RAZGLEDNICE ZA PRAZNIK

Po svojih zamislih in z lastno ustvarjalnostjo otroci izdelujejo razglednice za praznik. S pomočjo staršev in starih staršev otroci poiščejo različne razglednice. V vrtcu pripravijo tematsko razstavo razglednic skozi čas oz. na temo različnih dogodkov. Spoznajo, da lahko razglednico, ki so jo sami izdelali, tudi pošljejo. Posamezna starostna skupina otrok v skupinskem sodelovanju izdelava razglednico in jo pošlje.

Vrtec Slovenske Konjice
info@vrtec-konjice.si

Osnovna šola Loče, Šolska ulica 5
7.50–12.00

ZAJEMITE LOŠKO GOSTOLJUBJE Z LESENO ŽLICO

Učenci prve triade bodo na kulturni dan z risbami predstavili praznovanja svojih prednikov

na Loškem, učenci druge triade se bodo naučili peti pesmi, ki so jih nekoč prepevali ob različnih praznovanjih, in plesati lokalne (področne) plesne, na primer ob poroki, učenci tretje triade pa bodo zbrali recepte jedi, ki so jih na našem območju pripravljali ob božiču, veliki noči, trigatvi ... ter izdali knjižico receptov. Nekaj jedi bodo pripravili tudi za degustacijo, ki bo na ploščadi pred šolo. Ta dan bo tudi šolska prehrana prilagojena lokalnim jedem, saj bomo na jedilnik uvrstili vsaj eno lokalno jed.

Osnovna šola Loče, Občina Slovenske Konjice, TIC Slovenske Konjice
vesna.hmelak@osloce.net, www.osloce.si

21.–24. september, 8.00–11.00, Gimnazija Slovenske Konjice, Tattenbachova 2 a: Srednjeveška glasba, oblačila in plesi

22. september, 7.00–13.00, Gimnazija Slovenske Konjice, Tattenbachova 2 a in staro trško jedro: Slovenske Konjice – 870 let

27. september, 10.00, 12.00, 14.00 in 16.00 vodeni ogledi, Žička kartuzija, Špitalič pri Slovenskih Konjicah 9: Svetovni dan turizma odpira vrata v Žičko kartuzijo

Škofja Loka, 25. september

Mestni trg,
v primeru dežja Športna dvorana Trata
12.00–13.00

PRAZNUJMO SKUPAJ

Otroci vrtca, učenci osnovnih šol in dijaki srednjih šol iz Škofje Loke bodo skupaj z mentorji pripravili osrednjo otvoritveno slovesnost ob začetku DEKD 2015 v Škofji Loki.

Program:

Lepo je jeseni na svet, glasbeno-plesni nastop otrok iz Vrtca Škofja Loka, Sinjebradec, dramatizacija odlomka, OŠ Jela Janežiča

Nekoč in danes, dramatizacija, OŠ Škofja Loka – Mesto

Otroški prazniki skozi leto, glasbeno-plesna dramatizacija s predstavitvijo ljudskih praznikov in praznovanj, koledniške pesmi; (šaljiva) igrice o pustu; (šaljivi) recital na temo koline; Gregorjevo glasbeno-plesni nastop; rajanje in pozdrav pomladi; prvoaprilska šala; ofiranje ob godu, pričakovanje Miklavža, OŠ Ivana Groharja; nastop folklorne skupine; glasbena priredba popevke Dan ljubezni; nastop pevskega zbora POŠ Reteče – OŠ Cvetka Golarja
Prireditve bodo moderirali dijaki Gimnazije Škofja Loka.

Mestni trg
10.00–14.00

LETO IN PRAZNIK: SPOZNAJTE ROKODELSKO USTVARJALNOST S ŠKOFJELOŠKEGA SKOZI PRAZNIČNO LETO

Srečali boste rokodelce, ki nadaljujejo tradicijo izdelovanja različnih, prazniku in času primernih rokodelskih izdelkov in veščin. Med bolj značilnimi so rezbarjenja modelov za ško-

Občina Škofja Loka, Vrtec Škofja Loka, Osnovna šola Cvetka Golarja, Osnovna šola Ivana Groharja, Osnovna šola Škofja Loka – Mesto, Osnovna šola Jela Janežič, Gimnazija Škofja Loka

mateja.hafner@skofjaloka.si

fjeloški mali kruhek, izdelava škofjeloškega malega kruha in dražgoškega medenega kruha, izdelava umetnega cvetja, velikonočnih pirhov in vezenja velikonočnih prtov, izdelava lesenega svetega duha in še mnogo drugega ... Dogodek bo neposredno povezan z razstavo, ki bo na ogled v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka.

Rokodelski center DUO Škofja Loka
04 511 24 60, rokodelskicenter@skofja-loka.com, www.facebook.com/cduo.skofjaloka

DELAVNICA PRIPRAVE IN POKUŠINA PRAZNIČNIH JEDI

Naši osnovnošolci vas bodo naučili pripravljati praznične jedi; te boste lahko tudi poskusili.

Osnovna šola Cvetka Golarja
maja.boznar-orel@oscg-info.si

DELAVNICA IZDELAVE DRAŽGOŠKIH KRUHKOV

Obiskovalci boste lahko na stojnici Vrta Škofja Loka spoznavali, kako se pripravi in izdela dražgoški kruhek, in se boste lahko tudi preizkusili v tej ročni spretnosti, ki so nam jo zapustili predniki.

Vrtec Škofja Loka
gasper.krek@vrtec-skofjaloka.si

DELAVNICA PEKE PECIVA IN POKUŠINA

Ob vsakem praznovanju so se na mizi pojavile tudi dobrote. Tokrat bodo otroci skupaj s svojimi mentorji pekli flancate in krofe ter jih ponudili v pokušino.

Osnovna šola Ivana Groharja, Škofja Loka
irena.peternel.ip@gmail.com, www.groharca.si

PRAZNIČNI POGRIJNJKI SKOZI ŠTIRI LETNE ČASE, PREDSTAVITEV IN DELAVNICA

Na delavnici boste spoznavali različne praznike v koledarskem letu, kot so jih praznovali na začetku 20. stoletja. S tem so povezani tudi pogrinjki, ki so različni v različnih letnih časih, upoštevajoč takrat dostopne materiale.

Osnovna šola Jela Janežiča
04 506 14 11,
irena.prasnikar@os-jela-janezica.si

STOJNICA PRAZNIČNIH JEDI

Delavnica priprave in pokušina prazničnih jedi.

Osnovna šola Škofja Loka – Mesto
elizabetha.proj@guest.arnes.si,
www.ossklm.si

PREDSTAVITEV LITERATURE NA TEMO PRAZNOVANJA

Knjižnica hrani številne zanimive knjige s področja etnologije. Med njimi so mnoge, ki v sliki in besedi predstavljajo različne obrede, povezane s praznovanji. Del tega bomo predstavili na stojnici.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
matjaz.erzen@knjiznica-skofjaloka.si,
www.knjiznica-skofjaloka.si

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Šolska ulica 6
8.00–19.00

ALBERT SIČ: NARODNI OKRASKI NA PIRHIH IN IGRE S PIRHI

Razstava listov iz mape Narodni okrasni na orodju in pohištvu, izdane leta 1923 bo na ogled do 30. oktobra.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
info@knjiznica-skofjaloka.si,
www.knjiznica-skofjaloka.si

Sokolski dom, Mestni trg 16–17

PRAZNUJEMO, RAZSTAVA RISB, GRAFIK, FOTOGRAFIJ IN MODELOV

Otroci iz vrtca, učenci osnovnih šol in dijaki srednjih šol bodo z risbo, fotografijo, grafikom in modeli zabeležili praznovanja doma, v vrtcu, šoli, na vasi ali v mestu ter tako na svoj mladostno ustvarjalni način prikazali del slovenske kulturne dediščine.

Tudi praznovanje in razumevanje praznikov se spreminja z odrasčanjem in je pri otrocih v vrtcu drugačno kot pri odrasčajočih najstnikih. Razstava bo na ogled do 14. oktobra.

Vrtec Škofja Loka, Osnovna šola Cvetka Golarja, Osnovna šola Ivana Groharja, Osnovna šola Škofja Loka – Mesto, Osnovna šola Jela Janežič, Gimnazija Škofja Loka, Srednja šola za lesarstvo, Občina Škofja Loka
mateja.hafner@skofjaloka.si

DREVESA V SLOVENSkih PRAZNOVANJIH

Predstavili bomo mlaje, slavaloke in ob tem praznovanja božiča ter velike noči. Izdelali bomo modele slavaloka, mlaja, božičnega drevesca in nekaterih lesenih predmetov, ki

se uporabljajo ob omenjenih praznovanjih. Predmete bomo opremili z opisi in pripravili priložnostne plakate.

Srednja šola za lesarstvo

Mestni trg
17.00–22.00

PRAZNIK PROSA, PRIREDITEV

Glavna tema praznika bo proso in vse, kar je povezano s tem starim, a žal premalo poznanim žitom. Nekoč je bilo proso zelo razširjeno po vsej Sloveniji, še posebej na Sorškem polju. Jedi iz prosene kaše se počasi vračajo na naše jedilnike, vendar se še vedno ne zavedamo zdravilnih učinkov tega žita.

S to priveditvijo želimo proseno kašo predstaviti kot osnovno živilo kmečkega in meščanskega prebivalstva vse od srednjega veka pa do sredine 19. stoletja. Zaradi razširjene uporabe tega žita so Gorenjsko nekoč zbadljivo imenovali tudi Kašarija, Gorenjce pa Kašarje. V Loki so bile najbolj znane jedi iz prosene kaše: loška medla, loška smojka, poštangana kaša, godlja ... Proso so uporabljali tudi ob praznovanjih. Mladoporočnica so med obredom posipali s prosom, in prosena kaša

je bila najbolj čislana obredna jed, ki se je na mizi obvezno znašla ob svatbah, krstu, birmi ... Doc. dr. agronomske znanosti Darja Kocjan Ačko bo na prireditvi predstavila zgodovino, zdravilnost in uporabnost prosa. Na Mestnem trgu bomo prikazali, kako se proseni snopi omanijo in kako se oluščijo semena. Prisluhnili bomo prošenim zgodbam s Sorškega polja. Prisotni pa bodo lahko poskusili nekaj najbolj značilnih jedi iz prosene kaše, za kar bodo poskrbeli Društvo Sotočje, Gobarsko društvo Škofja Loka, gostilna Pr' Starman in drugi. Jedi s proseno kašo bodo ponudniki predstavili na številnih stojnicah. Kulturne skupine (FS Žirovski vrh, pevci, skupina Hozntregerji) pa bodo prireditvi dodale živahen kulturni utrip.

Turistično društvo Škofja Loka,
Društvo Sorško polje
td-skofja.loka@siol.net

7.-23. september, Osnovna šola Jela Janežiča, Podlubnik 1: Praznovanja, projektni teden

21. september-4. oktober, Rokodelski center DUO Škofja Loka, Mestni trg 34: Leto in praznik: rokodelstvo rokodelstvo skozi praznično leto, razstava

24. september ob 17.00, Rokodelski center DUO Škofja Loka, Mestni trg 34: Speč' ta mal kruhk, rokodelska delavnica

25. september-2. oktober, Osnovna šola Škofja Loka – Mesto Šolska ulica 1: Praznovanje nekoč in danes, projektni teden

26. september, 9.00-11.00, zbirno mesto pri Dolenčevi hiši, Stara Loka 2: Naša dediščina – naše bogastvo: sprehod po Stari Loki z dr. Francetom Štuklom

26. september, 15.00-16.30, Loški muzej Škofja Loka, Grajska pot 13: Izdelava umetnega cvetja, muzejska ustvarjalna delavni ca za odrasle

26. september-4. oktober, 8.00-15.00, Osnovna šola Cvetko Golar, Frankovo naselje 51: Praznovanja, projektni teden

26. september-3. oktober, 8.30-14.00, Osnovna šola Ivana Groharja Škofja Loka, Podlubnik 1: Praznovanja nekoč in danes, projektni teden

29. september, 18.00, Sokolski dom, Mestni trg 16-17: Kaj nam o praznovanjih govorijo arhivski zapisi, predavanje

29. september-30. oktober, 17.00, Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Kapucinski trg 4: Počitnice so za otroke največji praznik, odprte razstave

30. september, 18.00, Sokolski dom, Mestni trg 16-17: Praznujmo skupaj, prireditev

1. oktober, 18.00, Sokolski dom, Mestni trg 16-17: Praznovanje v glasbi, koncert glasbene šole

2. oktober, 19.00, Loški grad, Grajska pot 13: Večer pripovedovanja in glasbe

3. oktober, 8.30-12.30, Stara Loka, trg v središču kraja: Semenj na Fari

3. oktober, 19.00-23.00, Suha-Škofja Loka-Stara Loka-Crngrab: Romanje z lučka mi k Mariji v Crngrab

4. oktober, 9.30-12.00, Stara Loka, trg v središču kraja in župnijska cerkev sv. Jurija

8. oktober, 10.30, Osnovna šola Ivana Groharja Škofja Loka, Podlubnik 1: Praznujemo z dedki in babicami, prireditev

8. oktober, 20.00, Jurjeva dvorana, Stara Loka 63: Predstavitve Starološkega zbornika 2015

10. oktober, 10.00, Loški muzej Škofja Loka, Grajska pot 13: Arheološki peskovnik, muzejska delavnica za otroke in družine

Tržič, 25. september

Atrij Občine Tržič, Trg svobode 18 12.00

SLOVESNOST OB ODPRTJU DEKD V TRŽIČU

Otvoritvena slovesnost bo potekala v znamenju medgeneracijskega druženja, povezovala pa nas bodo praznovanja, saj bomo spremljali nastope otrok iz tržiških vrtcev, osnovnih šol, glasbene šole in članov upokojenskega društva.

Občina Tržič – TPIC
informacije@trzic.si, www.visit-trzic.com

Osnovna šola Križe, Cesta Kokrškega odreda 16 8.00-12.00

SLOVENSKI PRAZNIKI

Učenci od 1. do 9. razreda bodo skupaj z učitelji mentorji izvajali delavnice na temo slovenski prazniki: izdelovali bodo pustne maske, pisanice, novoletno-božična darila in okraske, voščilnice, državne simbole, slovenske jedi, tipične slovenske predmete, kot je raglja za veliki četrtrek, in peli pesmi, ki jih pojembo ob praznikih.

Osnovna šola Križe
tajnistvo@oskrize.si, www.oskrize.si

Vrtec Tržič, Enota Deteljica, Kovorska cesta 2 16.30-18.30

KAKO NAM V TRŽIČU ZADIŠI PO STARIH ČASIH

Prireditve bomo pričeli z ljudskimi pesmimi in plesi ter nadaljevali s predstavitvijo knjige Kako je nastalo naše mesto Tržič?, ki je delo otrok pod mentorskim vodstvom vzgojiteljice Milene Hostnik. Ob tej priložnosti bomo knjigo poklonili vsem otrokom našega vrtca. Nadaljevali bomo z delavnicami za otroke; te bodo posvečene oblikovanju gline, poslikavi panjskih končnic, izdelovanju čevlja, izdelovanju gregorčkov, obdelovanju lesa in izdelovanju sončnih ur.

V naslednjem tednu bodo otroci raziskovali tržiške znamenitosti pod vodstvom strokovnih delavcev in turističnih vodnikov.

Vrtec Tržič
tatjana.blazi@vrtec-trzic.si

**Osnovna šola Tržič, Šolska ulica 7
9.30**

TRŽIČ – BISER MED GORAMI

Razstava predstavlja slike učencev Osnovne šole Tržič, ki so izdelane v različnih tehnikah in upodabljajo znamenitosti Tržiča. Na odprtju razstave bodo z besedo, pesmijo in plesom sodelovali učenci Osnovne šole Tržič. Razstava bo na ogled do 3. oktobra.

Osnovna šola Tržič
tajnistvo-os.trzic@guest.arnes.si,
www.ostzic.si

**Tržiški muzej, Muzejska ulica 11
18.00**

SLOVESNO ODPRTJE NOVE STALNE RAZSTAVE USNJARSKE ZBIRKE

Če želite izvedeti več o tem kako iz kože nastane usnje, o pomembni obrti, ki ima v Tržiču dolgo tradicijo, o usnjarskih šegah in navadah in kako so usnje uporabljali nekoč in danes, obiščite novo sodobno interaktivno razstavo, ki je namenjena mladim in odraslim obiskovalcem.

Tržiški muzej
trziski.muzej@guest.arnes.si

19. september, 9.00, Kulturni dom Križe, Cesta Kokrškega odreda 4, Križe: Pevska delavnica

26. september, 19.45, Župnijska cerkev Povišanja sv. Križa, Cesta Kokrškega odreda 1, Križe: Koncert ob 150. obletnici rojstva skladatelja Ignacija Hladnika

3. oktober, 19.00, Župnijska cerkev Povišanja sv. Križa, Cesta Kokrškega odreda, Križe: Predstavitve brošure o skladatelju Ignaciju Hladniku

25. september–3. oktober, vse enote Vrtca Tržič: Kako nam v Tržiču zadiši po starih časih

27. september, 10.00, parkirišče v Čadovljah: Vodstvo po Dovžanovi soteski

27. september, 16.00, zbirno mesto atrij Občine Tržič: Vodstvo po starem mestnem jedru Tržiča

29. september, 18.00, Muzejska ulica 11: Praznovanje tržiških usnjarjev in čevljarjev

2. oktober, 19.00, Žiganja vas, pri cerkvi sv. Urha: Pod lipo se dobiva, koncert

Žužemberk, 25. september

**Grad Žužemberk, Grajski trg 1
12.00**

POROKE NAŠIH BABIC IN DEDKOV

Tradicija porok popolnoma izginja, zato bomo obudili in predstavili to staro šego na podeželju, predvsem to, ki je potekala v Žužemberku in Suhi krajini. Pokazali bomo, kako sta se začela ženitev in snubljenje, kako je potekala predzakonska priprava, odkup neveste, slovo neveste od staršev, skrivanje neveste, ko ponjo pride ženin, šranganje in veselje po opravljenem obredu. Predstavili bomo oblačila, glasbo in plese, jedi in pijačo, vožnjo z vozovi in konjsko vprego.

Pripravili bomo tudi razstavo o porokah naših babic in dedkov ter tudi raziskovalno nalogo učencev osnovne šole. Razstava bo na ogled do 30. septembra 2015.

Občina Žužemberk, Osnovna šola Žužemberk, Turistično društvo Suha krajina, Društvo kmečkih žena Suha krajina-Žužemberk, Društvo vinogradnikov Suha krajina, Konjarsko društvo Suha krajina, Društvo podeželske mladine Suha krajina, KUD Žužemberški rogisti, KUD Žužemberk
vlado.kostevc@zuzemberk.si,
www.zuzemberk.si

13. oktober, 17.00, Vrtec pri Osnovni šoli Žužemberk, Baragova cesta 1, Dvor 23: Poroka nekoč

25 TEM ZA 25 LET DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE V SLOVENIJI

- 1991 Dnevi odprtih vrat gradu Brdo pri Kranju
- 1992 Po poteh baročnih spomenikov v Sloveniji
- 1993 Po poteh rimskih vojakov v Sloveniji
- 1994 Po poteh ljudskega stavbarstva
- 1995 Zgodovinski parki in vrtovi
- 1996 Kulturna dediščina meniških redov
- 1997 Secesijska arhitektura v Sloveniji
- 1998 Srednjeveška mesta
- 1999 Kulturne poti
- 2000 Kulturne poti
- 2001 Arhitektura 20. stoletja
- 2002 Industrijska dediščina
- 2003 Arheologija
- 2004 Restavracija in druga znanja ter mojstrstva povezana z njim
- 2005 Nesnovna kulturna dediščina
- 2006 Gradovi, utrdbe in mestna obzidja
- 2007 Arhitekt Jože Plečnik
- 2008 Primož Trubar in njegov čas
- 2009 Dediščina, inovativnost in ustvarjalnost
- 2010 Kulturna dediščina in pomanjkanje
- 2011 Dediščinske skupnosti in prostovoljstvo
- 2012 Izkušnja dediščine
- 2013 Sto let v dobro dediščine
- 2014 Dediščina gre v šole
- 2015 Praznovanja

ZDRUŽENJE
ZGODOVINSKIH
MEST SLOVENIJE

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA' DI CARPIUSTRIA

OBČINA
KOSTANJEVICA
NA KRKI

MESTNA OBČINA KRANJ

NOVO
MESTO
100 let
proševskost
2011

OBČINA PIRAN
COMUNE DI PIRAN

MESTNA OBČINA PTUJ

OBČINA RADOVLJICA

OBČINA
ŠKOFJA LOKA

OBČINA
TRZIN

OBČINA ŽUŽEMBERK

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

V podporo
obeleževanju 70.
obletnice UNESCO

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

Program
Kultura

DNEVI
EVROPSKE
KULTURNE

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

© Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

brošura Program odprtja DEKD in TKD 2015 **izdajatelj** Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije **zanj** Jernej Hudolin **urednica** Nataša Gorenc **lektoriranje** Alenka Kobler **naslovnica** zbirka Vekoslava Kramariča, dokumentacija Slovenskega etnografskega muzeja; Marko Pleško; Ivana Kobilca, Poletje, 1889/90, Narodna galerija Ljubljana; fototeka etnološkega oddelka Pokrajinskega muzeja Ptuj – Ormož **oblikovanje** Nuit d.o.o.
tisk Evrografis d.o.o. **naklada** 15.000
Ljubljana, september 2015

www.zvkds.si/dekd